

Sygn. akt III KK 101/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Rafał Malarski (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Gierczak

przy udziale prokuratora Biura Lustracyjnego IPN Jacka Czarneckiego,
w sprawie **G. S.**

w przedmiocie stwierdzenia zgodności z prawdą oświadczenia lustracyjnego
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 29 czerwca 2021 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść
od orzeczenia Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 16 kwietnia 2019 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującego w mocy orzeczenie
Sądu Okręgowego w L.

z dnia 20 listopada 2018 r., sygn. akt IV K (...),

**uchyła orzeczenia Sądów obu instancji i przekazuje sprawę
Sądowi Okręgowemu w L. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w L., orzeczeniem z 20 listopada 2018 r., stwierdził, że
oświadczenie lustracyjne złożone przez G. S. jest zgodne z prawdą. Sąd

Apelacyjny w (...) – po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2019 r. apelacji prokuratora – utrzymał w mocy pierwszoinstancyjny orzeczenie.

Kasację od prawomocnego orzeczenia Sądu odwoławczego na niekorzyść lustrowanego złożył Prokurator Generalny, podnosząc zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia naruszenia prawa materialnego, tj. art. 1 i art. 7 ust. 1 w zw. z art. 3a ust. 1 i ust. 3 *a contrario* ustawy z 18 października 2006 r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (dalej: ustawa lustracyjna), domagając się wydania orzeczenia kasatoryjnego.

Obecny na rozprawie kasacyjnej prokurator Biura Lustracyjnego IPN zwrócił uwagę, że pierwszoinstancyjne orzeczenie obarczone jest wadą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 6 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Sformułowane w kasacji żądanie okazało się zasadne, przy czym nie z powodu trafności podniesionego w niej zarzutu (ten wszak nie był badany), ale ze względu na stwierdzenie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 6 *in fine* k.p.k. Wystąpienie tego uchybienia było skutkiem niezłożenia pod dyspozytywną częścią pierwszoinstancyjnego orzeczenia podpisów przez sędziów, którzy je wydali, i brakiem właściwej reakcji Sądu odwoławczego.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w całej rozciągłości aprobuje ugruntowane w tej mierze zapatrywanie, przypominając że postępowanie lustracyjne w pierwszej instancji kończy się co prawda wydaniem orzeczenia (art. 21a ust. 1 zd. pierwsze ustawy lustracyjnej), a nie wyroku, ale orzeczenie takie na gruncie postępowania lustracyjnego odpowiada rozstrzygnięciu przybierającemu postać wyroku zapadłego w postępowaniu karnym. Po pierwsze dlatego, że ustawodawca do orzeczeń nakazuje odpowiednio stosować przepisy o wyroku (art. 21a ust. 1 zd. drugie ustawy lustracyjnej), a po drugie z tej racji, że orzeczeniem takim rozstrzyga się o głównym przedmiocie postępowania – o odpowiedzialności o charakterze represyjnym (zob. wyr. SN z 2 lipca 2020 r., III KK 127/20). Zaprezentowany punkt widzenia był zatem efektem zrównania materialnych skutków rozstrzygnięć zamieszczonych w treści już to wyroku, już to orzeczenia wydanego w trybie ustawy lustracyjnej.

W tym stanie rzeczy wzruszeniu musiały ulec orzeczenia Sądów obu instancji (art. 537 § 2 k.p.k.).

Rozpoznając ponownie sprawę, Sąd *meriti* związany będzie z jednej strony zapatrywaniem, że osoba, która pełniła w latach 1984-1990 służbę w Wydziale Łączność WUSW i która z chwilą rozwiązania Milicji Obywatelskiej stała się policjantem, jest osobą, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 5 i ust. 3 ustawy lustracyjnej, a z drugiej poglądem, że błąd osoby lustrowanej co do charakteru służby pełnionej w takim wydziale, w realiach konkretnej sprawy, może zostać uznany za usprawiedliwiony i wykluczyć odpowiedzialność za złożenie nieprawdziwego oświadczenia lustracyjnego (zob. uchw. składu 7 sędziów SN z 26 maja 2021 r., I KZP 12/20). Uściślając to ostatnie stanowisko, trzeba wskazać, że miałyby tu zastosowanie – *per analogiam* – błąd co do prawa, o którym mowa w art. 30 k.k. (zob. post. składu 7 sędziów SN z 28 września 2006 r., I KZP 20/06).